

Η πρώτη μου πατρίδα μοιάζει караβοτσακισμένη στον πυθμένα της μνήμης μου. Τα ψέματα της Οικογένειας αρχικά και όλων των άλλων μετά με τραβούν σαν σχοινιά σε όλα τα σημεία του ορίζοντα. Ταξιδεύω ψάχνοντας την ταυτότητα μου και μια γωνιά που να αποκαλώ πατρίδα.

Ο αγώνας ανεύρεσης της ταυτότητας μου θα αποδειχτεί αγώνας δύσκολος και συνώνυμος της επιβίωσης, της εξόδου, της ελευθερίας.

Κάποια ταξίδια έμειναν στο στάδιο της προετοιμασίας ή της επιθυμίας. Αχρησιμοποίητοι ταξιδιωτικοί οδηγοί. Για μια στιγμή ο νους μου πέταξε ως την Ινδία ή το Νότιο Περού, στο Μάτσου Πίτσου, την πόλη που σχεδόν αγγίζει το Θεό. Χτισμένη κάτω από ένα γκρεμό, σε μια στενή κύρτωση μιας οροσειράς. Λένε πως ήταν αστρονομικό παρατηρητήριο. Εκεί όπου οι Ίνκας μετρούσαν τ' άστρα. Ίσως να μάθαιναν κι εκείνοι στα παιδιά τους κάποιο ποιηματάκι για τ' αστέρια όπως μου μάθαινε κι εμένα η Μητέρα..

Αλλα ταξίδια κατοικούν στην σφαίρα του ονείρου και της μνήμης. Δεν έχω επιστρέψει ποτέ στην Αυστραλία ωσάν κάποιο σκληρό συρματόπλεγμα να με εμποδίζει να πλεύσω προς τα εκεί. Ένας λυγμός που δεν επέτρεψα ακόμη να πραγματοποιηθεί. Όμως στην Αυστραλία ταξιδεύω συχνά. Μέσω της φαντασίας και της φορτωμένης μνήμης μου. Με σπρώχνει μιαν ανάγκη σωματική. Οδυνηρή σχεδόν. Επείγουσα. Απελπισμένη. Περιφέρομαι σε γειτονιές και ψάχνω ίχνη του εαυτού μου. Ανοίγω τις πόρτες των δωματίων του σπιτιού και περιεργάζομαι τα έπιπλα, τα χρώματα, τα αντικείμενα, τις παλιές κρυψώνες μου. Κοιτάζω έξω από τα παράθυρα που βλέπουν στις αυλές. Σέρνω με δυσκολία το τζάμι προς τα πάνω και σκαρφαλώνω απ' το παράθυρο στην πίσω αυλή. Αμέσως στρίβω δεξιά και ακολουθώ το στενό δρομάκι που οδηγεί στην μπροστινή αυλή. Είναι δροσερό και σκοτεινό. Από τη μια ο τοίχος του σπιτιού από την άλλη ο ψηλός ξύλινος φράχτης. Στα μισά στέκομαι και μασουλάω ένα κόκκινο μήλο με την φλούδα. Ζωγραφίζω σχέδια με την κιμωλία στον τοίχο του σπιτιού. Συνεχίζω την περιήγηση. Φθάνω στα σκαλάκια της εισόδου. Είμαι καθισμένη σ' ένα σκαλί και κλαίω. Αίμα τρέχει από τον αντίχειρα μου. Μια κόκκινη πασχαλίτσα έχει σκαρφαλώσει ως το γόνατο μου. Την ακουμπώ μες την παλάμη μου. Μετά από λίγο μπαίνω πάλι στο σπίτι τρέχοντας και διασχίζω με φόρα τον μακρύ διάδρομο πού φθάνει ως την πίσω πόρτα του σπιτιού. Ανοίγω την πόρτα με τη σήτα και τρέχω αριστερά στο πλυσταριό. Κουρνιάζω σε μια γωνιά και αφουγκράζομαι τους ήχους του σπιτιού. Καθώς το λαχάνιασμα μου υποχωρεί ακούω παράλληλες συνομιλίες. Γέλια. Φωνές. Ιστορίες. Κάποιος διηγείται τον Βίο του Αγίου Αντωνίου. Κάποιος αφηγείται ένα παραμύθι του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν. *Τα Κόκκινα Παπούτσια*, τα οποία θα εξουθενώσουν μέχρι θανάτου την μικρή ορφανή. Τα κόκκινα παπούτσια σύμβολο της ανυπακοής και αμετάκλητης τιμωρίας. Χωρίς συγχώρεση. Παραμύθι διαπαιδαγώγησης μικρών κοριτσιών. Τρεχαλητά παιδικά. Το πέρα δώθε των πολλών ενοίκων του σπιτιού. Το σούρσιμο από παντόφλες. Ξεχωρίζω πόδια, παπούτσια και τις παντόφλες της Μητέρας. Βγαίνω από το σπίτι. Τρέχω προς στο σχολείο. Στο σχολικό προαύλιο ψάχνω ένα αιωνόβιο δέντρο με μια κουφάλα αγκαλιά στη βάση του. Στις αίθουσες ψάχνω για τα παλιά θρανία που με φιλοξένησαν. Ξεφυλλίζω τετράδια και βιβλία αφημένα εδώ κι εκεί. Ψαχουλεύω τα συρτάρια. Μια παλιά ζωγραφιά μου κρέμεται ακόμη στον τοίχο. Περιεργάζομαι ξανά όλα τα πρόσωπα που έχω εσωτερικεύσει. Ψάχνω αποδείξεις ότι υπήρξα. Φθάνω ως τον ιερό βράχο των Αβοριγίνων, το Ayers Rock. Ο μονόλιθος αυτός κάποτε

βρισκόταν στο βυθό της θάλασσας. Στις σπηλιές γύρω από τον βράχο υπάρχουν αρχαίες ζωγραφιές. Ίχνη ανθρώπινης ύπαρξης.

Ακούω τον Archie Roach να τραγουδάει *They took the children away*. Κι ένας μαθητής στο νησί μου χαρίζει ένα μπουμέρανγκ.....

Δεκαετία του 80. Επιβιβάζομαι με τον άντρα μου σε ένα τρένο για Βουλγαρία. Μας πλησιάζουν τρεις Έλληνες. Ο ένας σπουδάζει βιβλιοθηκάριος, ο άλλος απαριθμεί τα μειονεκτήματα της κρεατοφαγίας και ο τρίτος είναι φοιτητής ιατρικής. Κοιτάζω έξω από το παράθυρο το τοπίο που τρέχει και ακούω τον ασταμάτητο μονότονο μονόλογο τους. Μας ακολουθούν παντού όλες τις επόμενες μέρες. Περνάνε από το ξενοδοχείο. Ντρέπομαι να τους ζητήσω να μας αφήσουν ήσυχους. Άνθρωποι μαζεύονται πάντοτε γύρω μου. Απρόσκλητοι. Αταίριαστοι. Με επιλέγουν. Δεν μου αφήνουν περιθώρια επιλογής. Στην τέως Γιουγκοσλαβία το λεωφορείο της επιστροφής δεν περνάει να μας πάρει. Τα εισιτήρια είναι προπληρωμένα. Αναρωτιέμαι αν θα ήταν φρόνιμο να πάμε στην Ελληνική Πρεσβεία. Η Αδελφή δεν ανησυχεί. Της θυμίζω ότι έχουμε ελάχιστα χρήματα. Και πάλι μένει αδιάφορη. Περιπλανιόμαστε άσκοπα στο Βελιγράδι περιμένοντας την άφιξη του τρένου για Ελλάδα. Εξουθενωμένη με παίρνει ο ύπνος σ' ένα παγκάκι. Τα χρήματα μας φθάνουν για τα τρία εισιτήρια. Ανακούφιση. Κοιμάμαι σε όλη την διαδρομή. Κάθε φορά που ανοίγω τα μάτια μου ο Αφρικανός επιβάτης στο απέναντι κάθισμα μου χαμογελάει. Η κούραση μου όμως μοιάζει να μην ξεδιψάει. Κοιμάμαι βαθιά μέχρι την άφιξη. Επισκεπτόμαστε την Ουγγαρία. Μένουμε στο σπίτι μιας γηραιάς κυρίας. Μας νοικιάζει το μεγάλο σαλόνι της το πνιγμένο στα εμπριμέ καφέ-κίτρινα μοτίβα που έχει μετατρέψει σε ξενώνα. Η Αδελφή μου χαρίζει μια κούκλα γαλάζια με πορσελάνινο πρόσωπο και ασπόνδυλο πάνινο σώμα. Μου χαρίζει και μια λεπτή μπλε ζακέτα. Μου χαρίζει και το ριγέ γαλάζιο φανελάκι της. Το φοράω μέχρι να φθαρεί ανίκανη να το ξεφορτωθώ. Αρκετά χρόνια αργότερα ταξιδεύω στη Ολλανδία. Και πάλι προσκαλώ την Αδελφή μου. Επισκεπτόμαστε το σπίτι του Ρέμπραντ. Αγοράζω κάρτες με σχέδια του Ρέμπραντ και θυμάμαι το σπίτι της Αθήνας και θυμάμαι την ακυρωμένη εφηβεία και θυμάμαι τα ακυρωμένα όνειρα και θυμάμαι τα λόγια της Αδελφής. Δεν λέω τίποτα. Επισκεπτόμαστε και το σπίτι της Άννας Φρανκ. Κάποιος μετά θα μου χαρίσει το ημερολόγιο της. Μετά θα δω και την παράσταση στο θέατρο. Αργότερα την ταινία με τη ζωή της. Κάποια φίλη στο νησί θα μου διηγηθεί μια παράξενη ιστορία για μιαν Άννα Φρανκ από τα Πατήσια. Κάποιος θα με φωνάζει Άννα καθώς θα συζητάμε μιαν αγωγή απαίτησης αμοιβών.

Καλοκαίρι στην Κρήτη. Διασχίζουμε το Φαράγγι της Σαμαριάς. Στο γυρισμό στο κασετόφωνο της βάρκας που μας πηγαίνει απέναντι ακούγεται ένα τραγούδι του Ξυλούρη. Κάποιο βράδυ χάνουμε τον δρόμο και κατασκηνώνουμε σε ένα καταυλισμό τσιγγάνων. Στη Νότια Κρήτη ανακαλύπτουμε μιαν ήσυχη παραλία. Κολύμπι και βουτιές από τους βράχους. Τρώμε γεμιστά και πατατοκεφτέδες στο μοναδικό ταβερνάκι. Είμαι ευτυχισμένη. Ο δρόμος φέρνει εκεί μια φίλη από το σχολείο και τον φίλο της που υπηρετεί στο στρατό. Κατασκηνώνουν δίπλα μας. Την ρωτώ πως μας βρήκε. Οι φίλοι του Πατέρα σου μου λέει. Το βράδυ φυσάει ζεστός λίβας από την Αφρική που μου προκαλεί δύσπνοια και με κρατάει ξύπνια. Μόνη αφουγκράζομαι τους ήχους του ύπνου των άλλων και παρακολουθώ την επιδείνωση των καιρικών φαινομένων. Ίσως προσπαθώ και να φυλάξω τον εαυτό μου. Ο ζεστός άνεμος θα σκορπίσει τα αφημένα στην άμμο υπάρχοντα μας, θα γκρεμίσει τις σκηνές μας και θα επισπεύσει την φυγή μας από την όμορφη παραλία με το όνομα ώριμου φρούτου...

.....

Κάποιο άλλο καλοκαίρι κατασκηνώνουμε στην Αστυπάλαια μαζί με τη σκύλα μας, μια φίλη και το γιο της. Το κάμπινγκ το διαχειρίζονται παλιοί συμφοιτητές. Μου φέρνουν στο νου το σπασμένο χέρι μου, χαλκομανία κολλημένη σε κάποιο πεζοδρόμιο του Πειραιά, και τις λέξεις ατύχημα, κυνηγητό, ρατσισμό. Ανακαλύπτουμε το μαγαζί της συγγραφέα Κάτιας Αντωνοπούλου με μεταξωτά σμαραγδί και κίτρινο της ώχρας σάρι, χαλιά, κι άλλα προϊόντα από την Ινδία. Το επόμενο καλοκαίρι ταξιδεύω πάλι στην Αστυπάλαια, νοερά όμως αυτή την φορά, καθώς διαβάζω το βιβλίο της *Οι Ινδίες μου*. Σταθμοί η Αστυπάλαια, η Καλαμάτα, το Μεταξοχώρι, οι Ινδίες της. Σελίδες του βιβλίου της επιπλέουν στη μνήμη μου χρόνια μετά. Ολάκερες σελίδες φρέσκες σαν χθες.

Δεκαετία του 90. Βόρεια Ελλάδα. Ταξιδεύουμε με ένα φιλικό ζευγάρι οδικώς με το αυτοκίνητο τους. Ανακαλύπτουμε το περίεργο ενδιαφέρον τους για τα παραμεθόρια φυλάκια και τις πύλες εισόδου και εξόδου στη χώρα. Για την ασφάλεια των συνόρων και την αποτελεσματικότητα της φύλαξης των παραμεθόριων περιοχών. Για τις αφύλαχτες διόδους εισόδου των λαθρομεταναστών. Για την τοποθεσία των στρατοπέδων. Μας οδηγούν από φυλάκιο σε φυλάκιο. Μέχρι εξαντλήσεως. Το μικρό παιδί μας λέει ότι αυτή η εκδρομή είναι βαρετή. Συμφωνώ αλλά δεν λέω τίποτα. Παραμένω σιωπηλή και ευγενική. Αυτή η εκδρομή δεν έχει πολλές στάσεις για καφέ, φωτογραφίες, αγορά αχρείαστων σουβενίρ, ντόπιες γεύσεις. Ούτε άσκοπο περπάτημα και στάσεις σε παγκάκια για να ξαποστάσουμε και να εισπνεύσουμε το τοπίο. Δεν έχει επισκέψεις σε μουσεία, ανέμελες στιγμές κι εκπλήξεις, μικρές εξερευνησεις και αγνάντεμα. Μοιάζει ανόητη. Μονότονη. Μιαν εμμονή του οδηγού. Το βράδυ πριν κοιμηθούμε το παιδί μας ρωτάει αν είμαστε ασφαλείς. Καλοκαίρι. Στο λεωφορείο ενός μικρού νησιού συναντώ μιαν ηλικιωμένη πλέον καθηγήτρια από το λύκειο. Γνωρίζει τη φίλη μου. Ο νους μου ανασταίνει τα λόγια της με τη βραχνή φωνή της. Με ακρίβεια. *Ο Πausανίας γεννήθηκε το 515 ή 510 πχ. Σπαρτιάτης αρχιστράτηγος της νικηφόρας μάχης των Πλαταιών κατά των Περσών. Πέθανε από ασитία σε μια φυλακή-τάφο επειδή μήδισε. Την πρώτη πέτρα στον τάφο του την έβαλε η μητέρα του η Θεανώ* Στην πόλη από όπου κατάγεται ο Πατέρας υπάρχει μια δροσερή πλατεία μ' ένα τεράστιο παχύφυλλο πλάτανο. Ένας άλλος Πausανίας– περιηγητής, ταξιδιώτης, παρατηρητής και συγγραφέας, αναφέρει ότι στην ίδια περιοχή βρισκόταν το Ασκληπιείο της αρχαίας πόλης. Κάποιος ιδιώτης ίδρυσε το ιερό ως αφιέρωμα στους θεούς για την ίαση μιας ασθένειας των ματιών του.

Συχνά το Πάσχα και τα Χριστούγεννα προτιμώ να ταξιδεύω. Έτσι αποφεύγω την γιορτινή συνάντηση με την Οικογένεια όπου οι παλιές εν ενεργεία ακόμη δυναμικές και θύμησης τρυπούν το πέπλο της προσωρινής και εύθραυστης λήθης και απειλούν να διαταράξουν τα θεμέλια της ζωής που χτίζω με υπομονή και κόπο μακριά από αυτούς. Το Πάσχα στην Αυστρία το περνάμε ήσυχα χωρίς να κινδυνεύω από τα απόνερα του παρελθόντος. Κάνουμε βόλτες, τρώμε κέικ και πίνουμε βιεννέζικη σοκολάτα, παρακολουθούμε υπαίθριες καλλιτεχνικές παραστάσεις, Ένας καλλιτέχνης πάνω σε ξυλοπόδαρα κάνει μια βαθιά υπόκλιση και μας χαρίζει ένα λουλούδι. Εγώ τον αποθανατίζω. Επισκεπτόμαστε μουσεία παλιών παιχνιδιών και ταΐζουμε τις πάπιες και τους σκίουρους στα πάρκα. Αγοράζουμε παρτιτούρες. Σ' ένα cafe συναρμολογούμε ένα χάρτινο σπίτι από παρτιτούρες του Mozart..... Τis γιορτές ταξιδεύω για να μην θυμάμαι ότι είμαι ένα είδος ορφανού σαν τον αδέσποτο ημίαιμο σκυλάκο που περιμαζέψαμε. Ταξιδεύω για να μην θυμάμαι τις ρίζες που μου έχουν ψαλιδίσει και τα θεμέλια της ύπαρξης μου που κάποιος διαβρώνει με επιμονή και εμμονή μέσα στον χρόνο. Σαν ξύλινο σπίτι που αργά και

σταθερά καταβροχθίζεται από τερμίτες. Ταξιδεύω για να ξεφύγω από όσους με τα χρόνια με πήραν το κατόπι. Άραγε τα καταφέρνω.

Είναι Χριστούγεννα και σ' ένα μπαρ του νησιού μια φίλη που έχει επιστρέψει πρόσφατα από ένα δικό της ταξίδι στην Κίνα μου λέει γελώντας ότι τα μωρά στην Κίνα κοστίζουν ελάχιστα. Λίγο αργότερα όταν θα διερευνώ πιο σοβαρά την πιθανότητα υιοθεσίας μια υπάλληλος στην Πρόνοια θα με συμβουλεύσει να αγοράσω ένα μωρό από τη Βουλγαρία. Μετά η φίλη μου χαρίζει ένα σετ κινέζικα πορσελάνινα μπολ και μια μικροσκοπική τσαγιέρα. Ο ιδιοκτήτης του μπαρ μας κερνάει ένα μπουκάλι κόκκινο κρασί κι από τα ηχεία ακούγεται ένα τραγούδι της Marianne Faithful. Ίσως το *Working Class Hero*. Μπορεί και κάποιο άλλο. Στον απέναντι τοίχο κρέμεται μια μεταξοτυπία του Klimt με ένα ζευγάρι αγκαλιά. Είναι απόσπασμα από ένα μεγαλύτερο έργο του ζωγράφου. Στο δικό μου τοίχο υπάρχει ένα στιγμιότυπο αγκαλιάσης του ίδιου έργου. Μια γυναίκα με μακριά μαλλιά κοιμάται αγκαλιά μ' ένα μωρό κοριτσάκι με μαύρα μαλλάκια. Στο τασάκι είναι αφημένα αναμμένα τσιγάρα. Δεν είμαι καπνίστρια. Ο καπνός με πνίγει. Θέλω να ουρλιάξω. Να εγκαταλείψω την παθητική ευγένεια μου. Να βγω από το μπαρ με τα Χριστουγεννιάτικα λαμπιόνια. Δεν λέω τίποτα. Την επομένη αγοράζω κινέζικα στολίδια για το Χριστουγεννιάτικο δέντρο και φωτίζω τον κήπο μου με κινέζικα φαναράκια. Καλώ φίλους για φαγητό.

Τις τελευταίες μέρες του χρόνου του 2002 λίγο έξω από την Βενετία ένα αυτοκίνητο μας σπρώχνει σαν υπνωτισμένο ξανά και ξανά προς το κιγκλίδωμα της γέφυρας. Σπάει το πλευρό μου. Σπάει το παρμπρίζ, το στόμα μου γεμίζει θρυμματισμένα γυαλιά. Βλέπω το ποτάμι κάτω από τη γέφυρα. Γκρεμός ανελέητος. Χωρίς επιστροφή. Αν πέσει το αυτοκίνητο το ποτάμι θα γίνει το όριο ανάμεσα στη ζωή και το θάνατο. Το μεταίχμιο. Το κιγκλίδωμα λυγίζει ξανά και ξανά, αλλά καταφέρνει να συγκρατήσει όλο το βάρος του αυτοκινήτου. Μένουμε εγκαταλειμμένοι στην εθνική οδό μια νύχτα του Δεκέμβρη με διαλυμένο το αυτοκίνητο μας. Το νωθρό από το σοκ μυαλό μου ταξιδεύει πίσω σχεδόν μίαν εικοσαετία. Μετά από κάποια πορεία ειρήνης ή διαμαρτυρίας περιμένουμε να ανάψει το φανάρι στο κέντρο της Αθήνας. Ένα αυτοκίνητο σαν τυφλό πέφτει πάνω μας. Πτώση, μώλωπες, διάσειση, διαλυμένο μηχανάκι. Η αστυνομία μας εγκαταλείπει στη μέση του δρόμου. Όμως όπως και τότε είμαστε ζωντανοί. Εν αναμονή της επιστροφής κι εν μέσω επισκέψεων σε νοσοκομεία, παυσίπονων, δικηγόρων και εταιριών μεταφοράς οχημάτων χαζεύουμε τα αξιοθέατα. Η Βενετία μοιάζει να βρίσκεται ανάμεσα στη θάλασσα και τον ουρανό. Μας προσκαλεί να την περιηγηθούμε. Μια γόνδολα μας ταξιδεύει στα πολυάριθμα κανάλια της. Τρώμε κομμάτια ζεστή πίτσα στα στενά δρομάκια της και ξαποσταίνουμε σε κάποιο καφενείο της Πλατείας του Αγίου Μάρκου απέναντι από την εντυπωσιακή Βασιλική των πολλών επιρροών.

Την νύχτα στα όνειρα μου αιωρούνται οι λέξεις *λάφυρα, μοίρασμα εδαφών, βία, εκφοβισμός, υποταγή, δουλεία* και ακούω τον μακρινό ψίθυρο μιας μοναχικής παιδικής προσευχής. *Θεέ μου κάνε να πεθάνω πριν από τη μητέρα, το μπαμπά και την αδελφή μου.*

Επιτρέπω στον εαυτό μου να αισθανθεί όλο το εύρος του πόνου από το σπασμένο πλευρό μόνο όταν φθάσω στην Ελλάδα. Η παιδική μου ηλικία με έχει μάθει να αντέχω τον πόνο, να τον φυλακίζω βουβό μες το σώμα μου και να τον τρέπω σε προσωρινή φυγή. Εν τέλει καταρρέω από τον πόνο και την έλλειψη ύπνου μόλις φθάσω στο σπίτι μου.

Καλοκαίρι του 2005. Το Μαρόκο είναι συνωστισμός, κάψα, ιδρώτας, χρώματα, γεύσεις, μυρωδιές, θόρυβοι και οι μέρες μοιάζουν πολύ πιο μεγάλες. Το Μαρόκο βομβαρδίζει τις αισθήσεις και ενίοτε τις Ευρωπαϊκές μου αντοχές. Το δέρμα μου καίγεται. Παρουσιάζω συμπτώματα τροφικής δηλητηρίασης και αφυδάτωσης. Το βράδυ μερικές φορές με πιάνει δύσπνοια. Η ζέστη γίνεται αφόρητη. Μου θυμίζει τα τραύματα μου. Ακυρώνω την εκδρομή στην έρημο. Οι ήχοι δεν σταματούν ποτέ. Ανοίγω το παράθυρο μου στη νύχτα και αφουγκράζομαι τους ήχους μιας νυχτερινής μουσικής λιτανείας. Αγναντεύω την περιφορά ενός πολύχρωμου παραδοσιακού γάμου υπό τον ήχο των τυμπάνων. Περιφερόμαστε στα σουκ και αγοράζω δώρα. Στο ντους ξεπλένω την σκόνη και την βαριά μυρωδιά των βυρσοδεψείων. Στον ξενώνα που μένουμε υπάρχουν ξενόγλωσσα περιοδικά στο κομοδίνο. Για τους τουρίστες. Τα ξεφυλλίζω. Ο αρχηγός των Τουαρέγκ υποσχέθηκε να ελευθερώσει τους χιλιάδες σκλάβους του. Ένα αφιέρωμα στην Ινδία και στον Μαχάτμα Γκάντι. Ένας σημαντικός άνθρωπος δολοφονήθηκε το 1948.... Το κείμενο είναι βιογραφικό. Περιγράφει τη ζωή του και τον θάνατο του. Μου φέρνει στο νου τη κινηματογραφική σκηνή της δολοφονίας του. Ανύποπτος απλώνει το χέρι του ή τον εαυτό του στον δολοφόνο του. Θυμάμαι και το κεφάλαιο αφιερωμένο στη ζωή του στο πρώτο τεύχος του βιβλίου της *Ανθρωπογεωγραφίας* της έκτης τάξης - *Social Studies*.....

Στην Αγγλία υπάρχει μια βασιλική έπαυλη που θυμίζει το Τατζ Μαχάλ. Ήταν η καλοκαιρινή παραθαλάσσια κατοικία του βασιλιά Γεωργίου του IV. Ο τουριστικός οδηγός γράφει *μίξη Ινδικής αρχιτεκτονικής και πλούσιας Κινέζικης εσωτερικής διακόσμησης. Ασιατική χώρα των θαυμάτων. Εξωτικό γεύμα των αισθήσεων*. Μια κάρτα του Αγγλικού Τατζ Μαχάλ και μια φωτογραφία όπου τρώμε χωνάκι παγωτό στο πάρκο που περιβάλλει το παλάτι στολίζει για λίγο το ψυγείο μας. Το Πάσχα που μας πέρασε στην πλατεία του νησιού κάποιος μου είπε ότι ο επιχρυσωμένος επιτάφιος μοιάζει με το παλάτι του Τατζ Μαχάλ. Κι εγώ θυμήθηκα τον ξύλινο επιτάφιο του Ελληνικού σχολείου της παιδικής ηλικίας και τα μικρά πανεράκια με τα λουλούδια που είχαν φέρει οι γυναίκες για το στολισμό. Σε ένα φαστφουντάδικο στο Μαρόκο τρώμε τηγανητό κοτόπουλο, πίνουμε *Coca Cola* και αγναντεύουμε τον θολό Ατλαντικό. Όλα μου θυμίζουν την Αυστραλία, την θεία Σωτηρία, την Μητέρα. Παιδιά και μπαμπάδες κολυμπούν και παίζουν μπάλα. Οι γυναίκες έχουν το σώμα τους καλυμμένο. Ξυπόλητα παιδάκια μας ζητάνε χρήματα. Μας ζητάνε *Coca Cola*. Μας πιάνουν την κουβέντα σε μια γλώσσα που δεν καταλαβαίνουμε. Γελάνε. Μπαίνουμε σ' ένα ταξί. Ο οδηγός αρνείται να μας δώσει τα ρέστα. Κάποια γυναίκα με τραβάει από το μπράτσο. Επιμένει να μου κάνει τατουάζ χένας στα χέρια. Της ξεφεύγω. Ένας καμηλιέρης μου βάζει τις φωνές. Απαιτεί χρήματα επειδή φωτογράφισα την κακοζωισμένη καμήλα του. Τραβώ πολλές φωτογραφίες. Φυλακίζω χρώματα και σχήματα. Όχι τις οσμές, τους ήχους και τις αφηγήσεις των προσώπων. Αυτές εισχωρούν στην μνήμη μου. Ρωτάω τον άντρα μου αν θα του άρεσε να ζήσουμε στο Μαρόκο. Για λίγο. Ερωτεύομαι τόπους. Για λίγο. Σπάνια όμως επιστρέφω σε αυτούς. Νοσταλγώ και την Ελλάδα που μοιάζει ξενιτιά. Με συγκλονίζουν τα τραγούδια που μιλούν για ξενιτεμένους και για προσφυγιά. Ακούω το *Λένγκω-Λένγκω* του Μαρκόπουλου και δακρύζω.

Ταξιδεύω σε διάφορους τόπους σέρνοντας αόρατες αλυσίδες που με κρατάνε δεμένη σ' ένα κατάρτι παρελθοντικό. Σε τακτά διαστήματα βλέπω τα όνειρα και τις ελπίδες μου να τσακίζονται και τους κόπους μου να εξανεμίζονται στους βράχους του νησιού όπου κατοικώ ή κάπου αλλού (Τόνια Αλεξανδρή – 2015).

